

Zemědělství chytře a společně

Ve dnech 15.–16. října 2025 se konala exkurze „Zemědělství chytře a společně“, která nabídla účastníkům možnost nahlédnout do moderního a inovativního světa zemědělství. Setkali se zde zástupci samospráv, zemědělci i členové místních akčních skupin (MAS), aby sdíleli zkušenosti a hledali inspiraci pro řešení lokálních výzev. Exkurze ukázala, jak funguje precizní zemědělství v praxi, a představila projekty podpořené z Programu rozvoje venkova 2014–2020 a Strategického plánu Společné zemědělské politiky na období 2023–2027. Program zahrnoval vše od ekologického hospodaření přes modernizaci farem až po diverzifikaci činností a zpracování produktů, a poskytl prostor pro diskuse se zkušenými realizátory a sdílení inspirativních příkladů dobré praxe.

Ekozahrada Raková – spojení ekologie, komunity a zaměstnávání

Účastníci navštívili Ekozahradu Raková, unikátní projekt, který propojuje ekologické zemědělství, komunitní podporu a sociální zaměstnávání. Od svého vzniku v roce 2018 se zaměřuje na pěstování chemicky neošetřené zeleniny a poskytování pracovních příležitostí lidem se zdravotním znevýhodněním. Projekt vznikl díky spolupráci tří neziskových organizací: MOJE JAKO TVOJE, MOŽNOSTI TU JSOU a STATEK RAKOVÁ. Ekozahrada Raková je první komunitou podporovanou zemědělskou iniciativou (KPZ) na západě Čech. V roce 2021 získala BIO certifikaci, což potvrzuje její závazek k ekologickému a udržitelnému hospodaření. Sezona trvá od května do října a zahrnuje pěstování přibližně 30 druhů zeleniny, které jsou distribuovány prostřednictvím bedýnek podílňákům v Plzni, Rokycanech, Vejeřovicích a dalších lokalitách. Projekt klade důraz na zaměstnávání osob se zdravotními postiženími a osob ohrožených sociálním vyloučením. Díky podpoře Plzeňského kraje bylo možné zakoupit potřebné vybavení, jako jsou nádoby na vodu, speciální stroj na pokládku biofolie či plošinový vozík pro snazší manipulaci s přepravkami. Tímto způsobem se vytváří vhodné pracovní prostředí, které respektuje individuální potřeby zaměstnanců. Ekozahrada využívá moderní technologie, jako je meteorologická stanice a automatizovaný systém otevírání fóliovníků v reakci na vítr a déšť, což zajišťuje efektivní a šetrné hospodaření s přírodními zdroji. Dále spolupracuje s místními květinářstvími a nakupuje sazenice v Německu, což podporuje regionální ekonomiku a diverzitu produkce. Projekt nabízí veřejnosti možnost stát se podílňákem a podpořit tak ekologické zemědělství a sociální zaměstnávání. Ekozahrada Raková je příkladem toho, jak lze propojit ekologické zemědělství, komunitní podporu a sociální odpovědnost v jeden fungující celek, a ukazuje, že udržitelné a odpovědné hospodaření může být prospěšné nejen pro přírodu, ale i pro společnost jako celek.

Lektorka zasvěcuje účastníky do tajů klíčení.

Farma Borek – ekologický chov a moderní prodej

Dalším navštíveným místem byla Farma Borek ve Štěnovickém Borku, rodinná ekologická farma s chovem skotu plemene Galloway. Účastníci se seznámili s principy ekologického hospodaření, péčí o zvířata a moderními prodejními kanály, včetně farmářského automatu 24/7. Farma vznikla v roce 1993 a postupně se rozrostla na přibližně 100 hektarů travních porostů. Skot je celoročně chován venku a krmen výhradně pastvou a senem či senáží, bez antibiotik a hormonů. Exkurze ukázala propojení tradičního hospodaření s principy udržitelného zemědělství a podporou lokálních producentů.

Čerstvé produkty přímo z automatu

Minipivovar Bizon – tradiční postupy a moderní logistika

V minipivovaru Bizon v Čížicích u Plzně se účastníci seznámili s výrobou nefiltrovaných a nepasterizovaných piv plzeňského typu a svrchně kvašených piv, jako jsou American Pale Ale či IPA. Součástí byla prezentace ekologické distribuce piva a limonád, zaměřené na efektivní rozvoz s minimalizací ekologické stopy.

LUKRENA a.s., Sady Nebílovy – inovace v zpracování ovoce

LUKRENA a.s., zemědělská společnost hospodařící na 3 500 hektarech, se ve svých sadech v Nebílových zaměřuje na pěstování ovoce, zejména jablek, švestek a třešní. V rámci dotačního programu PRV realizuje projekt výroby mraženého ovocného pyré, čímž rozšiřuje nabídku a přispívá k udržitelnosti a inovacím v oblasti zpracování ovoce. Projekt se soustředí na zpracování ovoce z vlastních sadů do mraženého pyré vhodného pro potravinářský průmysl, například pro výrobu džemů, ovocných nápojů či jako ingredience do cukrářských výrobků. Moderní technologie zahrnují automatizované zařízení pro drcení a pasterizaci ovoce, chlazení a mražení pyré a balení do vhodných obalů, což zajišťuje efektivní, hygienické a kvalitní zpracování. Sady Nebílovy jsou hospodařeny ekologicky, bez chemických postřiků, což minimalizuje ekologickou zátěž a podporuje biodiverzitu. Produkty získaly certifikaci KLASA, která potvrzuje vysokou kvalitu a bezpečnost zpracovávaného ovoce.

Jablka z Nebílov

Měcholupská zemědělská, a.s., Předslav – modernizace farem

Účastníci exkurze navštívili Měcholupskou zemědělskou, a.s. v Předslavi, kde se seznámili s projektem modernizace farmy zaměřeným na zefektivnění živočišné výroby a podporu udržitelného rozvoje. Nová robotická stáj pro dojnice, otevřená v roce 2023, zajišťuje automatizované dojení a krmení, zvyšuje komfort zvířat a efektivitu práce. Podnik obdělává 2570 ha zemědělské půdy a propojuje rostlinnou výrobu s energetickým využitím plodin v bioplynové stanici o výkonu 1,2 MW. Další investice, například rekonstrukce porodny prasat, zlepšily odchov selat a reprodukční výsledky. Exkurze ukázala, jak moderní technologie a inovace podporují efektivní, udržitelný a komplexní rozvoj zemědělského podniku.

Robot na senáž – modernizace živočišné výroby s využitím automatizace – pomocník ve stáji, který nikdy nezapomíná

LUKRENA a.s., Řenče – modernizace živočišné výroby a rozvoj nezemědělských činností

Účastníci exkurze navštívili LUKRENA a.s. v Řenčích, významného producenta živočišné a rostlinné výroby v Plzeňském kraji, který díky projektům v rámci PRV modernizuje chov dojnic a rozvíjí nezemědělské činnosti. Farma chová přibližně 520 dojnic, v roce 2023 získala ocenění Mléčná farma roku a realizovala výstavbu nového kravína, modernizaci skladů i posklizňové linky. Současně LUKRENA rozvíjí moštárnu, sušárnu, granulovací linku a pálenici, což zvyšuje přidanou hodnotu produkce, podporuje místní ekonomiku a vytváří pracovní příležitosti. Návštěva ukázala, jak moderní technologie a rozvoj doplňkových aktivit umožňují tradičnímu zemědělskému podniku udržitelně zvyšovat kvalitu produkce a posilovat ekonomickou stabilitu regionu.

Galloway farma, Roupov – rozvoj nezemědělských činností

Účastníci exkurze navštívili Galloway farmu v Roupově, která efektivně využívá dotační programy k rozvoji nezemědělských aktivit. Farma chová masný skot, ovce i koně a v roce 2013 získala ocenění Farma roku. Součástí návštěvy bylo představení moderního pensionu a zázemí pro akce, které farmě

umožňují diverzifikovat příjmy a nabídnout návštěvníkům autentický zážitek ze života na farmě. Díky vzdělávacím a kulturním aktivitám, pořádání seminářů, svateb či dalších akcí farma podporuje agroturistiku, vytváří pracovní místa a přispívá k rozvoji regionu. Exkurze názorně ukázala, jak propojit tradiční zemědělství s turistickými a vzdělávacími aktivitami a zvýšit tak udržitelnost i ekonomickou stabilitu farmy.

Zasvěcení do světa Galloway farmy

Exkurze „Zemědělství chytře a společně“ ukázala, jak může moderní zemědělství propojit tradiční výrobu s inovacemi, udržitelností a komunitní spoluprací. Účastníci měli možnost vidět, jak farmy a podniky využívají precizní technologie, ekologické postupy a diverzifikaci činností, aby zvýšily efektivitu, kvalitu produktů a ekonomickou stabilitu. Exkurze přinesla praktické příklady dobré praxe – od ekologického pěstování a chovu zvířat přes moderní zpracovatelské technologie až po sociálně a komunitně orientované projekty. Hlavním přínosem bylo propojení teorie a praxe: účastníci mohli přímo diskutovat s farmáři, provozovateli a zástupci MAS, získat inspiraci pro vlastní projekty a načerpat know-how, které lze aplikovat v lokálních podmínkách. Záměrem exkurze bylo podporovat sdílení zkušeností, motivovat k inovacím a ukázat, že moderní a udržitelné zemědělství může být nejen ekonomicky výhodné, ale i prospěšné pro komunitu a životní prostředí. Celkově exkurze posílila propojení zemědělských subjektů, samospráv a místních komunit a potvrdila, že investice do inovací, ekologických postupů a sociálních projektů mohou být inspirací pro rozvoj venkova i do budoucna.

Zapsala dne 3. 11. 2025

Ing. Marcela Synková